

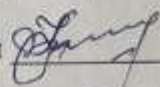
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
16” травня 2024 р.

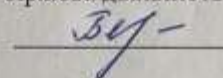
“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри організації підприємництва
та біржової діяльності
Протокол № 13 від “14” травня 2024 р.

Завідувач кафедри Микола ІЛЬЧУК

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність”

 Людмила БЕРЕЗОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ТОВАРНИХ РИНКАХ”

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля
Освітня програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Факультет: економічний
Розробники: доцент кафедри організації підприємства та біржової діяльності, к.е.н., доцент Фурса А.В., к.е.н., доцент Панкратова Л.Л.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Ціноутворення на товарних ринках»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1-й	–
Семестр	2-й	–
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	75 год.	104 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	–

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: надати студентам теоретичні знання щодо ціноутворення на товарних ринках, а також практичні навички розрахунків, аналізу та прогнозу видів цін, їх індексів, біржового ціноутворення тощо.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб розкрити:

- теоретичні засади, законодавчо-правове регулювання біржового ринку;
- ринкові методи державного регулювання;
- організаційно-економічний механізм ціноутворення на біржовому ринку;
- прогнозування цін біржового ринку;
- моніторинг та контроль ціноутворення, антимонопольне законодавство, тощо.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур за невизначених умов і вимог.

загальні компетентності (ІК):

ЗК2 – вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2 – здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності;

СК6 – здатність вирішувати задачі у нестійкому економічному середовищі щодо впливу інтеграційних процесів на реалізацію аграрної політики, розвитку організованого товарного ринку та підприємницької, торговельної і біржової діяльності в агробізнесі.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

ПРН12. Вміти визначати тенденції розвитку організованого товарного ринку, підприємницької, торговельної та біржової діяльності в агробізнесі, пов'язані із впливом інтеграційних процесів на реалізацію аграрної політики.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади ціноутворення та його регулювання													
Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення	1-2	11	2	2	–	–	7	12	1	1	–	–	10
Тема 2. Кон'юктурні дослідження товарного ринку: основні методи та показники	2-3	11	2	2	–	–	7	12	1	1	–	–	10
Тема 3. Класифікація цін за різними ознаками. Трансфертні ціни	3-5	14	2	4	–	–	8	12	1	1	–	–	10
Тема 4. Методичні питання ціноутворення	5-6	12	1	3	–	–	8	12	0,5	0,5	–	–	11
Тема 5. Цінова політика держави	7-8	12	1	3	–	–	8	12	0,5	0,5	–	–	11
Разом за змістовим модулем 1		60	8	14	–	–	38	60	4	4	–	–	52
Змістовий модуль 2. Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення													
Тема 6. Ціноутворення у зовнішній торгівлі	8-9	12	2	3	–	–	7	12	1	1	–	–	10
Тема 7. Організаційні засади діяльності товарної біржі	10-11	12	2	3	–	–	7	12	1	1	–	–	10
Тема 8. Біржове котирування цін	11-13	13	1	4	–	–	8	12	1	1	–	–	10
Тема 9. Інструментарій управління цінними ризиками на біржовому ринку	13-14	13	1	3	–	–	8	12	0,5	0,5	–	–	11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 10. Використання строкових угод у цінових стратегіях підприємств	14-15		1	3	–	–	7	12	0,5	0,5	–	–	11
Разом за змістовим модулем 2	60		7	16	–	–	37	60	4	4	–	–	52
Усього годин	120		15	30	–	–	75	120	8	8	–	–	104

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи ціноутворення	2
2	Кон'юнктурні дослідження товарного ринку: основні методи та показники	2
3	Види цін, їх класифікація та джерела. Трансфертні ціни	4
4	Методичні питання ціноутворення	3
5	Цінова політика держави	3
6	Ціноутворення у зовнішній торгівлі	3
7	Організаційні засади діяльності товарної біржі	3
8	Біржове котирування цін	4
9	Інструментарій управління ціновими ризиками на біржовому ринку	3
10	Використання строкових угод у цінових стратегіях підприємств	3
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи ціноутворення	7
2	Кон'юнктурні дослідження товарного ринку: основні методи та показники	7
3	Види цін, їх класифікація та джерела. Трансфертні ціни	8
4	Методичні питання ціноутворення	8
5	Цінова політика держави	8
6	Ціноутворення у зовнішній торгівлі	7
7	Організаційні засади діяльності товарної біржі	7
8	Біржове котирування цін	8
9	Інструментарій управління ціновими ризиками на біржовому ринку	8
10	Використання строкових угод у цінових стратегіях підприємств	7
	Разом	75

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт.
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання екзамену
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни **Рдис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи **Рнр** (до 70 балів):

$$\mathbf{Рдис} = \mathbf{Рнр} + \mathbf{Рат}$$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Ціноутворення на товарних ринках» - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4193>
- конспект лекцій та їх презентації (в електронному вигляді) - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4193>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. *Бондар В.С., Фурса А.В.* Бурякоцукрова галузь України в умовах нестабільності світового ринку цукру. Економіка АПК. 2018. № 7. С. 37-46.
2. Закон України «Про товарні біржі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
3. Закон України «Про ціни і ціноутворення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>
4. Інкотермс 2020. Правила Інкотермс: таблиця-підказка. URL: <https://balance.ua/news/post/pravila-inkoterms-tablica-podskazka>

5. *Ільчук, М. М., Панкратова Л. Л.* Розвиток торгівлі та проблеми в ланцюгах товаропостачання продовольства в Україні. Економіка АПК. № 8. 2020. С. 22-28. URL: <http://www.eapk.org.ua/contents/2020/08/22>
6. *Ільчук М.М., Резнік Н. П.* Біржова діяльність і підприємництво: навч. посібник. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2018. 318 с.
7. *Ільчук М. М., Яворська В. О., Радько В. І.* Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. Інфраструктура ринку. 2021. № 52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf/
8. *Панкратова Л. Л. Грабіна С. М.* Цінові позиції української пшениці на світовому ринку. Біоекономіка і аграрний бізнес. Том 11 (4). 2020. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/15242>
9. *Панкратова Л. Л.* Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Ціноутворення на біржовому ринку». Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 93 с.
10. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. *Приходько Д. О.* Основи біржової діяльності : підручник. Харків : ФОП Бровін О. В., 2021. 280 с.
12. *Солодкий М. О., Ільчук М. М., Яворська В. О.* Аналіз і прогнозування біржового ринку : навч. посіб. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. 642 с.
13. *Солодкий М. О., Яворська В. О., Кравченко А. С.* Розвиток біржового товарного ринку: монографія. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 488 с.
14. *Солодкий М. О. Яворська В. О.* Міжнародні біржові ринки : навч. посіб. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. 520 с.
15. *Dibrova A., Pankratova L., Cheban I.* Simulation of agricultural policy scenarios using the AGMEMOD model. *CEUR Workshop Proceedings, 2020, Vol-2732*, p. 471-486. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2732/20200471.pdf>
16. *Kvasha S., Pankratova L., Koval V., Tamošiūnienė R.* Illicit Financial Flows in Export Operations with Agricultural Products. *Intellectual Economics, 2019, 13(2), 195-209.*
17. *Pankratova L., Paienko T., Lysenko Y.* Using Trading System Consolidated Models in Stock Exchange Price Forecasting. *Communications in Computer and Information Science, 2020, 1175 CCIS*, с. 364-391.
18. *Pankratova L., Paienko T., Lysenko Y.* Forecasting Prices on the Stock Exchange Using a Trading System. *CEUR Workshop Proceedings, 2019. Vol-2393*, p. 332-346.
19. *Reznik N., Pankratova L.* High-Frequency Trade as a component of Algorithmic Trading: market consequences. *CEUR Workshop Proceedings, 2018. Vol-2104*, p.73-83.
20. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
21. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

22. Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
URL: <https://mof.gov.ua/uk>
23. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики і продовольства. URL:
www.minagro.gov.ua
24. Офіційний сайт газети «Урядовий кур'єр».
URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/>
25. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:
[/ http://www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
26. Офіційний сайт Національного банку України. URL:
[/ https://bank.gov.ua/](https://bank.gov.ua/)
27. Офіційний сайт Barchart. URL: <https://www.barchart.com/>
28. Офіційний сайт Української біржі. URL: www.ux.ua
29. Офіційний сайт CME-group. URL: www.cmegroup.com
30. Офіційний сайт аграрної біржі. URL: www.agrex.gov.ua
31. Офіційний сайт УкрАгроКонсалт. URL:
<http://www.ukragroconsult.com>